Lietas arhīva Nr. K29-0535-21/7
ECLI:LV:RLPT:2021:0325.11520001621.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021. gada 25. martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Anita Dzērve, izskatīja rakstveida procesā krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ izvairījās no piespriestā tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar 2020. gada 10. augusta Tukuma rajona prokuratūras prokurora priekšrakstu par sodu /pers. A/ piemērots sods 100 (simts) piespiedu darba stundas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trim) gadiem. Prokurora priekšraksts par sodu stājies spēkā 2020. gada 21. augustā. Papildsods nav izciests.

Neizciesta papildsoda laikā, 2020. gada 31. oktobrī ap plkst. 21.12 /pers. A/ vadīja transportlīdzekli *VOLVO V40,* valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pa tirdzniecības centra "Rimi" stāvlaukumu Rīgā, Augusta Deglava ielā 110.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

Pabeidzot pirmstiesas procesu, /pers. A/ piekrita lietas izskatīšanai tiesā bez pierādījumu pārbaudes un bez aizstāvja piedalīšanās.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 412. panta ceturto daļu un 499. pantu izskaidrotas viņa izteiktās piekrišanas neveikt pierādījumu pārbaudi procesuālā būtība un sekas, tajā skaitā, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12. panta (1^1) daļu tiesnese nolēma lietu izskatīt rakstveida procesā 2021. gada 25. martā un /pers. A/ un prokurorei nosūtīts paziņojums par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, kā arī par tiesībām 10 dienu laikā pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam, iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, iesniegt viedokli par piemērojamo soda veidu un mēru un citiem ar spriedumu saistītiem jautājumiem, norādot nolēmuma pieejamības dienu.

Noraidījums tiesas sastāvam nav pieteikts.

2021. gada 8. martā tiesā saņemts prokurores Solvitas Urbānes viedoklis, kurā valsts apsūdzības uzturētāja lūdz lietā taisīt notiesājošu spriedumu un atzīt par vainīgu /pers. A/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, un sodīt ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu 2500 EUR apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piektās daļas noteikumiem daļēji pievienojams sods, kas noteikts ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 1. decembra spriedumu, Zemgales rajona tiesas 2020. gada 9. decembra spriedumu un Zemgales rajona tiesas 2021. gada 15. janvāra spriedumu, un galīgais sods nosakāms – piespiedu darbs uz 420 (četri simti divdesmit) stundām, naudas sods septiņu minimālo mēnešalgu 3500 EUR apmērā, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 (diviem) gadiem 8 (astoņiem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Soda izciešanas laikā ieskaitāms aizturēšanā pavadītais laiks pēc Zemgales rajona tiesas 2020. gada 1. decembra sprieduma no 2020. gada 25. novembra plkst. 23.25 līdz 2020. gada 26. novembrim plkst. 1.25, kas atbilst astoņām piespiedu darba stundām un izciestā soda daļa – piespiedu darba 15 (piecpadsmit) stundas 30 (trīsdesmit) minūtes.

Piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā – atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Iebildumus par rakstveida procesu un viedokli par soda veidu un mēru /pers. A/ nav sniedzis.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas, jo viņš izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas. Apsūdzētā vaina noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, ņemot vērā prokurores iesniegto viedokli, ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā un piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam pirmstiesas procesā ir izskaidrotas un sekas ir saprotamas, par ko /pers. A/ pašrocīgi parakstījies 2021. gada 5. februāra Protokolā par apsūdzētā iepazīstināšanu ar tiesai nodotamās krimināllietas materiāliem, apsūdzētā vaina viņam celtajā apsūdzībā ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, līdz ar to tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko pierādījumu uzskaitījums un to analīze spriedumā netiek izdarīta.

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī prokurora iesniegto viedokli.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu /pers. A/ pēc Krimināllikuma 312. panta otrās daļas izdarīja mazāk smagu noziegumu.

Izanalizējot apsūdzētā /pers. A/ personību, noskaidrots, ka viņš:

- administratīvi sodīts (lietas 28. lapa);

- agrāk sodīts (lietas 29.-30., 39-40., 41.-42., 43. lapa), pēdējo reizi ar Zemgales rajona tiesas 2021. gada 15. janvāra spriedumu par sešu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, piemērojot Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu, ar piespiedu darbu uz 400 (četri simti) stundām;

- pirmstiesas procesā noskaidrots, ka /pers. A/ ir neprecējies, pamatizglītība, apgādājamo nav, ir uzņēmuma valdes loceklis, pastāvīga dzīvesvieta.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu kā apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst savas vainas atzīšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums vērsts pret satiksmes drošību.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46. un 35. pantu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, tiesa ņem vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto, viņa personību, vecumu un veselības stāvokli, materiālo un ģimenes stāvokli, kā arī atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Personai ir konstitucionālas tiesības pieprasīt taisnīgumu, un tiesai ir pienākums katru lietu izskatīt taisnīgi. Lietas taisnīgas izskatīšanas būtisks elements ir piespriestā soda taisnīgums. Taisnīgs sods var tikt piespriests tikai tad, kad tiek ņemti vērā visi lietas apstākļi. Krimināllikumā ir paredzētas iespējas tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, personai, kas izdarījusi noziedzīgu darbību, piespriest taisnīgu sodu.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(A. Judins. Krimināls sods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr. 11 (762), 2013. gada 19. marts, 7. lpp.)*.

Tiesa ņem vērā, ka /pers. A/ jau ieprieks ir izdarījis analoģiskus noziedzīgus nodarījumus, jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis neizciesta soda laikā un nevar piekrist prokurores viedoklī izteiktajam soda veida un mēram, proti, apsūdzētajam sodu noteikt naudas soda veidā.

Soda speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai notiesātais neizdara jaunus noziedzīgus nodarījumus, soda vispārīgās prevencijas uzdevums ir panākt, lai noziedzīgus nodarījumus neizdarītu citas personas, savukārt soda individuālā prevencija tiek sasniegta institūcijās, kas sodu izpilda, individuāli veicot notiesātās personas resocializāciju.

Neskatoties uz to, ka /pers. A/, sniedzot ziņas par sevi, norādījis valdes locekļa amatu, lieta nesatur ziņas par /pers. A/ tādiem ienākumiem, kas liecinātu par viņa iespējām samaksāt naudas sodu. Bez minētā no Tiesu informācijas sistēmas izriet, ka ar Zemgales rajona tiesas 2021. gada 23. februāra lēmumu /pers. A/ ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 9. decembra spriedumu uzliktais naudas sods 2150 EUR sadalīts termiņos uz 11 (vienpadsmit) mēnešiem, nosakot samaksu: līdz 2021. gada 1. aprīlim 200 EUR, līdz 2021. gada 1. maijam 200 EUR, līdz 2021. gada 1. jūnijam 200 EUR, līdz 2021. gada 1. jūlijam 200 EUR, līdz 2021. gada 1. augustam 200 EUR, līdz 2021. gada 1. septembrim 200 EUR, līdz 2021. gada 1. oktobrim 200 EUR, līdz 2021. gada 1. novembrim 200 EUR, līdz 2021. gada 1. decembrim 200 EUR, līdz 2022. gada 1. janvārim 200 EUR, līdz 2022. gada 1. februārim 150 EUR.

Izvērtējusi minēto, tiesa secina, ka /pers. A/ sods nosakāms Krimināllikuma 312. panta otrās daļas sankcijas ietvaros reāla brīvības atņemšanas soda veidā, ko tiesa konkrētajos apstākļos uzskata par atbilstīgu un taisnīgu sodu. Tiesa ir pārliecināta, ka nevis alternatīvu sodu piemērošana, bet vienīgi /pers. A/ izolēšana no sabiedrības spēs atturēt viņu no turpmākas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Šādu secinājumu tiesa izdarījusi, analizējot apsūdzētā personību, jo /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu izdarīja neizciesta soda laikā, sodīts vairākkārt par analoģisku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas liecina par viņa attieksmi pret morāles un likuma normām. Tiesa secina, ka /pers. A/ tomēr līdz šim nav sapratis savas kļūdas, nav izdarījis secinājums par līdzšinējās uzvedības nepieļaujamību. Brīvības atņemšana /pers. A/, samērojot šo apsūdzētā tiesību ierobežojumu ar sabiedriskās drošības interesēm, ir ne vien attaisnojama un pieļaujama, bet arī nepieciešama soda represīvo un preventīvo mērķu sasniegšanai.

Kā atzīts tiesu praksē, tiesai nav obligāti jāakceptē prokurora viedoklis par personai piespriežamo sodu, jo tieši tiesa ir atbildīga par taisnīga soda piemērošanu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 506. pantu prokurors apsūdzības runā tiesas debatēs izsaka viedokli par apsūdzētajam piemērojamā soda veidu un mēru. Šajā gadījumā prokurore izteikusi viedokli rakstveidā atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12. panta (1^1) daļai.

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007. gada 3. septembra lēmumā lietā SKK-501/2007 ir sniegts skaidrojums par tiesas lomu soda noteikšanā, norādot, ka tiesu debatēs gan prokurors, gan apsūdzētais vai viņa aizstāvis var izteikt viedokli par piemērojamo sodu. Pirmās instances tiesa, izvērtējot visus apstākļus, var piekrist procesā iesaistīto personu viedoklim par piespriežamo sodu vai arī noteikt personai citu sodu, kas var būt gan vieglāks, gan arī bargāks *(Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse. Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums. Apstiprināts ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumu)*.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21. pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08*).

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka apsūdzētajam noteiktais soda veids un mērs par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir individualizēts, samērīgs ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu un tā mīkstināšanai nav likumīga pamata.

/pers. A/ notiesāts ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 1. decembra spriedumu, Zemgales rajona tiesas 2020. gada 9. decembra spriedumu un Zemgales rajona tiesas 2021. gada 15. janvāra spriedumu, un prokurores ieskatā pēc minētajiem nolēmumiem nosakāms galīgais sods.

Tiesa secina, ka bez minētā Zemgales rajona tiesas 2021. gada 15. janvāra sprieduma ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 1. decembra spriedumu /pers. A/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, atzīts par vainīgu un sodīts ar piespiedu darbu uz 150 (viens simts piecdesmit) stundām. Saskaņā ar Krimināllikuma 51. pantu sodam pilnīgi pievienots neizciestais sods pēc Tukuma rajona prokuratūras 2020. gada 10. augusta prokurora priekšrakstu par sodu un galīgais sods noteikts – piespiedu darbs uz 197 (viens simts deviņdesmit septiņas) stundas 30 (trīsdesmit) minūtes, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 (diviem) gadiem 8 (astoņiem) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām.

Saskaņā ar Zemgales rajona tiesas 2020. gada 9. decembra spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, ar naudas sodu piecu minimālo mēnešalgu 2150 EUR apmērā.

Lietā nav ziņu, kādā apmērā /pers. A/ ir nomaksājis naudas sodu, kura maksājums sadalīts termiņos, kā arī nav ziņu par izciestajām piespiedu darba stundām.

Ņemot vērā minēto, galīgais sods šajā krimināllietā pēc minētajiem nolēmumiem nav nosakāms.

Tiesa uzskata, ka ar šāda soda piemērošanu tiks panākts Krimināllikuma 35. panta otrās daļas noteiktais soda mērķis.

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā –atstājams negrozīts līdz spriedums stāsies spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. pantu, Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12. panta (1^1) daļu tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Soda izciešanu skaitīt no aizturēšanas dienas.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atstāt grozītu līdz spriedums stāsies spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem desmit dienu laikā no pieejamības Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2021. gada 5. maijā.

Tiesnese . A. Dzērve